

Viola philippica

Nomenclatuur/etymologie

De geslachtsnaam *Viola* is afkomstig uit het Latijn en betekent 'violet', wat de kenmerkende bloemkleur in het geslacht aanduidt. De soortaanduiding *philippica* is een geografische aanduiding die verwijst naar de oorspronkelijke vindplaats of een van de eerste beschreven herkomsten van de plant: de Filipijnen. De plant is echter wijdverspreid in heel Azië. De wetenschappelijke naam werd in 1800 gepubliceerd door Antonio José Cavanilles.

Taxonomie

Viola philippica is een stengelloze (*acaulescent*), overblijvende, kruidachtige vaste plant die tot het omvangrijke geslacht *Viola* behoort. Ze maakt deel uit van de sectie *Adnatae*, een groep die veel Aziatische viooltjes omvat. De plant wordt als volgt geclassificeerd:

- Rijk: Plantae
- Orde: Malpighiales
- Familie: Violaceae (Viooltjesfamilie)
- Geslacht: *Viola*
- Sectie: *Adnatae*
- Soort: *V. philippica*

Synoniemen

Viola philippica heeft, vanwege haar brede verspreidingsgebied en variabiliteit, verschillende historische synoniemen. De soort is vaak verward geweest met andere Aziatische, paarsbloeiende viooltjes. Enkele synoniemen of vroegere classificaties zijn:

- *Viola chinensis* sensu Skvortsov (diverse vormen)
- *Viola philippica* subsp. *malesica* W. Becker (nu vaak als ondergeschikte rang gezien)

De plant is ook bekend onder de Chinese traditionele naam Zi Hua Di Ding (紫花地丁), wat letterlijk 'paarsbloemige aardnagel' betekent en verwijst naar het medicinale gebruik.

Variëteiten en cultivars

Viola philippica is voornamelijk bekend als een wilde soort met medicinale toepassingen, en wordt zelden op grote schaal gecultiveerd in de westerse tuinhandel als sierplant. Hierdoor zijn er slechts een beperkt aantal benoemde variëteiten en cultivars bekend. Er zijn wel enkele ondersoorten beschreven die de morfologische variatie weerspiegelen, zoals *V. philippica* subsp. *malesica*. Botanici onderscheiden ook soms:

- *V. philippica* var. *philippica* (de nominale variëteit)
- *V. philippica* var. *pseudojaponica* (met bladeren die in de winter aanwezig blijven en meer gevleugelde bladstelen)

Er zijn geen wijdverbreide, commerciële cultivars met fantasienamen in de tuinbouw bekend. De plant wordt soms wel aangeboden onder de beschrijvende naam 'Sweet Violet Viola Philippica' om de geur aan te duiden.

Familie

Viola philippica behoort tot de Violaceae, de Viooltjesfamilie. Dit is een grote familie die in gematigde streken en (sub)tropische gebieden voorkomt. Leden van de familie kenmerken zich door asymmetrische bloemen met vijf bloembladen, waarbij het onderste een spoor vormt.

Hoogte

Dit viooltje is een kleine, stengelloze plant die een hoogte bereikt van 4 tot 14 centimeter, en kan tijdens de vruchtzetting uitgroeien tot maximaal 20 centimeter. Ze vormt een lage rozet van bladeren en bloemen, direct vanuit de wortelstok.

Bloemkleur

De bloemen zijn typisch violet, paars of diep blauw-paars. Ze zijn relatief klein, ongeveer 1,5 tot 2 cm in diameter. De plant produceert twee soorten bloemen: in de lente opvallende, open bloemen (*chasmogame bloemen*) voor kruisbestuiving, en in de zomer en herfst gesloten, onopvallende bloemen (*cleistogame bloemen*) voor zelfbestuiving. De bloemen worden soms beschreven als geurend.

Bladkleur

De bladeren van *Viola philippica* zijn groen. Ze zijn ovaal, oblong-lancetvormig tot driehoekig-lancetvormig en hartsvormig (*cordaat*) aan de basis. De bladeren staan in een rozet aan de basis van de plant.

Bloeiperiode

De open, opvallende (*chasmogame*) bloei valt in het voorjaar, typisch van april tot mei. De gesloten, zelfbestuivende (*cleistogame*) bloemen worden gedurende de zomer en vroege herfst gevormd, met vruchtzetting van mei tot september.

Standplaats

De plant is robuust en heeft een breed scala aan habitats, waaronder velden, graslanden op berghellingen, bosranden, struikgewas en langs wegen. Ze groeit op hoogtes tot 1700 meter. De plant prefereert goed doorlatende, vruchtbare grond die rijk is aan organisch materiaal en geeft de voorkeur aan halfschaduw tot volle zon.

Herkomst

Viola philippica heeft een zeer breed verspreidingsgebied in Azië, wat haar sterke aanpassingsvermogen onderstreept. Ze is inheems in een gebied dat zich uitstrekt van de Himalaya en India, door China (inclusief Mantsjoerije, Hainan en Taiwan) en Mongolië, tot in Korea, Japan, de Filipijnen, Zuidoost-Azië (Vietnam, Laos, Cambodja) en delen van Maleisië (Borneo, Sumatra, Java).

Soort gewas

Het is een stengelloze (*acaulescent*) overblijvende, kruidachtige vaste plant (*perennial herb*). Ze wordt in veel culturen als een belangrijk medicinaal kruid beschouwd (onder de naam 'Zi Hua Di Ding') en soms als bodembedekker gebruikt.

Vermeerderingswijze

De vermeerdering gebeurt voornamelijk door zaad. De zaden van de *cleistogame* bloemen zorgen voor een hoge mate van zelfbestuiving en efficiënte zaadzetting, wat resulteert in een overvloed aan zaden. Zaad heeft doorgaans een koude periode nodig om te ontkiemen (*stratificatie*). Vegetatieve vermeerdering vindt plaats door de korte, vlezige wortelstokken.

Klimaatzone

Gezien haar brede verspreiding van de gematigde tot de tropische delen van Azië, is de plant waarschijnlijk geschikt voor een breed scala aan hardheidszones. De optimale zones variëren, maar ze wordt beschreven als groeiend in het gematigde bioom, wat duidt op een behoorlijke winterhardheid, mogelijk USDA Zone 6 tot 9, afhankelijk van de precieze herkomst van het zaad.

Insecten

De open (*chasmogame*) bloemen in het voorjaar zijn afhankelijk van insecten, zoals bijen en vlinders, voor kruisbestuiving. Echter, de gesloten (*cleistogame*) bloemen, die de meeste zaden produceren, vereisen geen bestuivers. De zaden worden, net als bij andere viooltjes, verspreid door mieren (*myrmecochorie*), aangetrokken door de oliehoudende aanhangsels (*elaiosomen*).

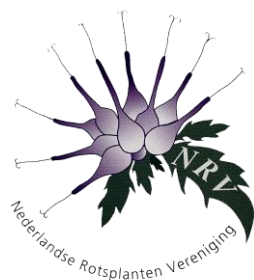
Bronvermelding

http://www.efloras.org/florataxon.aspx?flora_id=2&taxon_id=200014402

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:868955-1>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9327190/>

<https://www.cabidigitallibrary.org/doi/full/10.5555/20220381720>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Viola</i> (violet); <i>philippica</i> (afkomstig uit de Filipijnen, maar wijdverspreid)
Taxonomie	<i>Rijk:</i> Plantae, <i>Familie:</i> Violaceae, <i>Geslacht:</i> <i>Viola</i> , <i>Soort:</i> <i>V. philippica</i>
Synoniemen	<i>Viola chinensis</i> sensu Skvortsov; Zi Hua Di Ding (traditionele Chinese naam)
Variëteiten en cultivars	Geen bekende commerciële cultivars; Variëteiten: <i>V. philippica</i> var. <i>philippica</i> , <i>V. philippica</i> var. <i>pseudojaponica</i>
Familie	Violaceae (Viooltjesfamilie)
Hoogte	4 tot 14 cm (tot 20 cm tijdens vruchtzetting)
Bloemkleur	Violet, paars of diep blauw-paars
Bladkleur	Groen, ovaal tot lancetvormig, hartvormig aan de basis
Bloeiperiode	Open bloemen: April- Mei; Gesloten bloemen: Mei- September
Standplaats	Halfschaduw tot volle zon; goed doorlatende, vruchtbare grond
Herkomst	Wijdverspreid in Azië (Himalaya, China, Japan, Filipijnen, Zuidoost-Azië)
Soort gewas	Stengelloze, kruidachtige vaste plant (<i>perennial herb</i>); medicinaal kruid
Vermeerderingswijze	Zaad (cleistogamie en stratificatie vereist), deling van de wortelstokken
Klimaatzone	Breed bereik, van gematigd tot subtropisch (ca. USDA Zone 6-9)
Insecten	Open bloemen door insecten; gesloten bloemen zelfbestuivend; zaadverspreiding door mieren